

ZPRAVODAJ VELKÉ NĚMČICE

Číslo: 3

Ročník: XLIX

Březen 2025

Odpady 2024

Pavel Nápravník, starosta

Když se ohlédneme za loňským rokem 2024 a podíváme se na odpadové hospodářství městyse, je patrný nárůst množství vytríděného odpadu ve všech komoditách tříděného odpadu. Na třídění odpadu má největší vliv provozování sběrného dvora, sběrných míst a zavedený systém DOOR TO DOOR. Tento systém umožňuje třídít odpad přímo v místě jeho vzniku, v domácnostech. Nádoby na tříděný odpad mají občané tzv. „u dveří svých domů“, čímž se výrazně zvyšuje komfort při třídění. Celkem tedy bylo za loňský rok vytríděno **13,10** tun elektrozařízení, **13,28** tun skla, **57,26** tun plastů, **45,76** tun papíru, **77,04** tun dřeva a od loňského podzimu nově **91,68** tun bioodpadu, uložených v lokalitě za ČOV – „Vostudy“. Sem můžou naši občané vozit bioodpad ze svých zahrad do přistavených dvou kontejnerů, které se pravidelně vyváží.



Od tohoto roku na ukládání bioodpadu dohlíží pověřený pracovník p. Jirí Višnovský. Žádáme o dodržování pokynů správce tohoto úložiště bioodpadu. Tento bioodpad se ve spolupráci se svozovou firmou využívá ke kompostování. Do těchto

kontejnerů patří tráva ze zahrad, listí, zbytky ovoce a zeleniny, drobné pokrácené větve, zbytky rostlin a květin ze zahrad atd. V žádném případě nevhazujte biologický odpad v igelitových ani papírových pytlích a taškách. I tento vytríděný bioodpad, který se použije k následnému kompostování, bude zahrnut do vytríděného odpadu.

Na sběrném dvoře může náš občan pod dohledem proškoleného pracovníka p. Vlastimila Minaříka bezplatně uložit vytríděný domovní odpad. Nově je zde umístěna nádoba firmy Fritex na použitý olej a tuk. Dřevěný odpad nepatří do kontejnerů na bioodpad. Dřevo ukládáme na sběrném dvoře do kontejneru a započítává se obci do množství tříděného odpadu. Za tento vytríděný odpad získáváme finanční prostředky, které částečně hradí provoz odpadového hospodářství obce. Nově také od letošního roku bude i množství použitého textilu, uloženého do celkem sedmi kontejnerů po obci, započítáno do vytríděného odpadu.

Žádáme občany, aby se při ukládání odpadu na sběrném dvoře řídili pokyny proškoleného správce.

Městys Velké Němčice je dlouhodobě zapojen do systému EKO-KOM a to na základě Smlouvy o spolupráci při zajištění zpětného odběru a zařazení místa zpětného odběru do obecního systému odpadového hospodářství. Financování odpadového hospodářství městyse je díky příjmu z poplatků za komunální odpad, výnosů z prodeje druhotných surovin, odměn od společnosti EKO-KOM za tříděný

odpad a částečného dofinancování z rozpočtu městyse stabilizované. Prozatím tedy není důvod k navyšování poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. Děkujeme, že třídíte, má to smysl.

Co se událo od posledních zpráv v mateřské škole

Miroslava Malárová, učitelka MŠ

Měsíc únor byl v naší mateřské škole ve znamení velké nemocnosti.

I přesto se uskutečnila u nás dlouho naplánovaná odpolední přednáška pro rodiče se speciální pedagožkou Mgr. Lenkou Bínovou na téma „Školní zralost“. Přednáška byla určena pro všechny rodiče, kteří mají doma budoucího prvňáka nebo dítě s odloženou školní docházkou. Paní magistra přiblížila problematiku školního neúspěchu a tím i možnost návštěvy v pedagogicko-psychologické poradně.

Rodiče často mají obavy s nástupem dětí do školy nebo naopak argumentují tím, že se dítě do školy moc těší, že je do ZŠ připraveno nebo že chce být se svým kamarádem, že už umí počítat, někdy i psát písmena nebo i číst.

Proto je důležité, aby dítě bylo na tento důležitý krok (zahájení školní docházky) vybaveno jako my dospělí při nástupu do zaměstnání, kdy nastává u něj mnoho změn a vše je pro něj nové. Na prvním stupínku vybavenosti do ZŠ je především společensko-sociální vyžralost, tzn. znát samo sebe, mít zdravé sebevědomí a obratnost v řečovém projevu. Dalším stupněm je osobnostní vyžralost, tzn. jak dítě zpracovává své emoce, jak je schopno

pracovat se svou povahou. Třetím aspektem školní zralosti je soustředěnost a pozornost. A posledním stupínkem je ten, o kterém se rodiče domnívají, že je první, tzn. že dítě čte, počítá, pozná písmena – jeho schopnosti a dovednosti.

Cílem této besedy bylo i to, jaké úkoly, hry a cvičení může rodič s dítětem doma uplatnit, aby rozšířil dítěti obzory potřebné pro úspěšné zvládnutí požadavků do první třídy. Beseda sklídila úspěch, rodiče odcházeli spokojeni a nelitovali času pro své dítě. Druhý únorový týden byly jarní prázdniny, tzn. že byl omezený provoz, kterého jsme využili k výmalbě dvou tříd v poschodí budovy.

Děti se z prázdnin vracely s novými zážitky, většina z nich byla na horách, kde si užívaly sněhových radovánek a lyžování. Ty děti, které zůstaly ve školce, nebyly o nic ochuzeny. Lyžování jsme předváděli v tělovýchovných chvilkách jen „jako“, proběhlo i koulování, i když jen s papírovými koulemi, ale i se



spoustou jiných zimních aktivit.

Po prázdninách byl mrazivý týden, takže jsme mohli plnit další úkoly z enviromentální výchovy. Ve třídách jsme si vyráběli krmení pro ptáčky, vytvářeli jsme ledové obrázky a ty jsme pak zavěsili na stromy před školkou a na zahradě. Třída Koťátek dokonce i před budovou radnice a kostela. Nadále probíhaly i Edukativně-stimulační skupinky, které mají za cíl komplexní a systematický rozvoj předškolních dětí, které hravou formou podněcují ke schopnostem a dovednostem.

Finální akcí tohoto měsíce byl karneval. MŠ se zaplnila princeznami, spidermany, různými zvířátky a

postavami. Maminky nachystaly pro děti opravdu hezké a veselé kostýmy. Pro děti byl připraven animačně tanečně – pohybový program. Myslím, že si to děti moc užily. Tolik ze zpráv z naší mateřské školy. My Vám přejeme krásné slunné dny, protože jaro už nám klepe na dveře.

Jarní mrazy

Ing. Zdeněk Bažant

Střední Evropa je v posledním desetiletí v zajetí zvyšujících se teplot a dlouhých období bez deště. Na jaře nastávají náhlé teplotní zvraty, v letních měsících se vyskytují přívalové srážky. Takový trend je i v České republice a v našem nejteplejším rajonu – na jižní Moravě.

Na konci roku 2024 byla zaznamenána nejvyšší průměrná roční teplota za celé období měření meteorologických údajů. V roce 2024 bylo ve srovnání s předcházejícím rokem sice méně tropických dnů, ale celá zima byla s nadprůměrnými teplotami. Ovocné dřeviny ukončily zimní klidové období již koncem února a v průběhu března. Rozkvět mandloní, merunek i dalších peckovin nastal asi o tři týdny dříve než je v našich zeměpisných šířkách obvyklé, také jabloně a réva vinná rašily již na konci března. Tato skutečnost se stala pro ovocné druhy, révu vinnou i další rostliny osudnou, neboť v poslední dekádě dubna nastal teplotní zvrat nočních teplot. Nad ránem nám teploměry ukazovaly mráz - 7 až - 9 st. C. Pohled do vinohradů a sadů byl více než smutný. Svěží jarní zeleň mladých listů a výhonků na révě se přeměnila na "tabák" (viz obrázek), květy ovocných stromů zčernaly a opadaly.

Na révě vinné sice částečně regenerovaly adventivní pupeny, ale v polovině května krupobití v některých tratích silně poškodilo nově se tvořící výhony. Na ovocných stromech však naděje na úrodu ovoce jarními mrazy skončila.

Měl jsem možnost posoudit škody u nás ve srovnání s okolními obcemi a došel jsem k závěru, že ve Velkých Němčicích byl dopad pozdních jarních

mrazů na rozvíjející se vegetaci nejsilnější. Nejvýstižnějším příkladem byly jabloně na Boudecku, kde se ani nevyplatilo jablka sklízet. Na jaře r. 2023 pozdní mrazy přišly dříve, nebyly tak silné, vegetace nebyla tak vpředu jako v roce 2024. Na jaře roku 2023 zmrzly raně rašící ovocné dřeviny, réva dopadla dobře. Nyní v následujících týdnech uvidíme, zda jsme opět vstoupily do roků, kdy se jarní mrazy (odborně inverzní mrazy, lidově zmrzlí muži) stanou pravidelným jevem, nebo zda byly minulé dva roky extrémem. Letošní zima byla sice mírná, téměř bez sněhu a bez vodních srážek, pupeny ovocných dřevin zatím nemají nutnou dávku teplot pro rašení. Vážná situace může být s půdní vláhou, neboť od vydatných srážek v září 2024 zatím téměř nepršelo a sněhová pokrývka byla pouze symbolická.

V zemích s vyspělým vinohradnictvím a ovocnářstvím jsou propracované a hojně využívané systémy protimrazové ochrany. Např. v jižních Tyrolích je to jemná aplikace vody nad porosty dřevin, při které se z aplikované vody uvolňuje teplo a namrzlá vrstva ledu chrání pupeny při ranním rozmrazení. Někde je zavedeno aktivní vyhřívání sadů, promíchávání teplého vzduchu z vyšších vrstev s přízemním studeným vzduchem apod. K takovým opatřením jsme se zatím v naší praxi nedopracovali. Občas se někdo pokouší zahřívát vinohrad nebo sad pálením klestí, slámy a jiným odpadním materiálem, ale když se opakuje mráz několik nocí za sebou, tak i takový jedinec svůj boj vzdá a považuje jej za marný.

Stupeň poškození rostlin jarními mrazy závisí na mnoha faktorech. Na druhu, odrůdě, výšce a tvaru koruny apod. Nejdůležitější je ovšem poloha



pozemku. Údolní polohy, kam stéká studený vzduch, jsou pro trvalé druhy nevhodné. Dříve soukromí hospodáři vysazovali vinohrady zásadně na svazích, v údolních částech pozemků tzv. sádcích pěstovali běžné polní plodiny. Na jaře 2024 v trati Růžová hora se nad hradbou topolů u cihelny vytvořila asi 30 m vysoká vrstva mrazivého vzduchu, která se táhla podél cesty až do poloviny Růžové hory. Zde rašící réva zcela zmrzla. Nad touto hranicí mladé výhony obstály a úroda hroznů byla velmi dobrá. Nebo např. v intravilánu naší obce v tzv. Zelnicích a přilehlých humnech mrzne téměř spolehlivě a každoročně a bylo tomu tak i v roce 2024.

Další zvláštní kapitolou počasí minulého roku byly dešťové srážky. Celkově to byl rok mírně nadprůměrný, abnormálně deštivý byl červen a září. Jejich průběh nějak významněji trvalé kultury nepoškodil. Zato březnový déšť v plném květu meruněk, částečně švestek a višně byl příčinou moniliového úžehu. Ošetření květů příslušným přípravkem květy uchránil, ty však byly nakonec zničeny dubnovými mrazy.

Vstup do roku 2025 se zdá být poněkud příznivější. I přes krátké období s nadprůměrnými teplotami v únoru je zatím předjaří v mírném předstihu. Předpovídané oteplení v první dekádě března však může situaci vážně změnit.

Měli bychom mít na paměti, že je nutné okamžitě ošetřit broskvoně proti kadeřavosti listů, těsně před rozkvetem meruňky, slivoně a višně před moniliovým úžehem, švestky před pilatkou švestkovou atd. A přitom musíme doufat, že se našim vinohradům, sadům a zahrádkám pozdní jarní mrazy vyhnou. Abychom si znovu připomněli, jak vypadá dobrá úroda meruněk, broskví a dalšího ovoce.

Zpráva o knihovně za rok 2024

Eva Strouhalová, knihovnice

Březen – měsíc knihy a čtenářů je již po desetiletí věnován knihám a čtení. Je to nejstarší kampaň k podpoře četby



a čtenářství, proto mi dovozte, abych napsala pár slov také o naší knihovně. Mám velkou radost, že se mi podařilo dětské oddělení v naší malé knihovně upravit tak, aby se v ní děti cítily pohodlně a aby byla pro ně útulná. Přemístěním regálů jsem vytvořila prostor pro umístění malých stolečků a koberce, kde si děti knihy mohou pohodlně prohlížet a vybírat. Tím také vzniklo více místa pro návštěvy a besedy většího počtu dětí z místní mateřské školy a základní školy. V březnu každoročně chodí do knihovny nejmenší děti ze školky na první seznámení s knihovnou. Děti mají možnost si knihovnu prohlédnout, vysvětlíme si, jak knihovna funguje a něco si také přečteme. Další knihy si děti vyberou a vezmou do školky, kde jim z nich paní učitelky předčítají před spaním. Takovéto setkání s dětmi z mateřské školky probíhá několikrát za školní rok, pokaždé na jiné téma týkající se aktuálního ročního období a nových knih. Doufám, že tyto návštěvy dětí v knihovně přispějí k rozvoji dětského čtenářství. Láska ke knihám se často přenesení i do dospělosti a pokud čtou rodiče, čtou i jejich děti. Takže se snad nemusíme bát, že by dnešní moderní technologie potlačily čtení klasických knih. Ale čtení není jenom zábava, také nenásilnou formou dětem rozšiřuje slovní zásobu, zlepšuje jejich kreativitu, soustředěnost a

pomáhá dětem zklidnit. V letošním roce se mi také podařilo zajistit návštěvu paní spisovatelky Lenky Rožnovské, která uspořádala besedu pro děti 1. - 3. třídy naší základní školy. Tato beseda byla velice úspěšná, dětem se moc líbila a pozitivní přístup a nadšení paní spisovatelky děti i nás dospělé nadchl. Nakonec uvádím pár statistických údajů za rok 2024: v loňském roce proběhla v naší knihovně revize, tj. inventura knihovního fondu dle vyhlášky Ministerstva kultury o podmínkách provozování veřejných knihoven, která musí být provedena každých 5 let. Při revizi knihovního fondu jsou všechny knihy zkontrolovány, prověřeno opotřebení a aktuálnost. Z tohoto důvodu bylo vyřazeno 840 ks svazků knih, proto se celkový počet svazků v knihovně snížil oproti předcházejícímu roku na 6145 ks, i když nových knih bylo zakoupeno dostatečné množství a to 153 ks. Nabídku nových knih zpestřujeme také výměnným fondem z okresní knihovny v Břeclavi. Této služby jsme za loňský rok využili 3x a vypůjčili jsme si celkem 273 ks knih. Knihovna má 145 registrovaných aktivních čtenářů, z toho 36 čtenářů do 15 let. Knihovnu během roku 2024 navštívilo 1066 návštěvníků, kteří si vypůjčili celkem 3057 knih a časopisů. Časopisů knihovna odebírá celkem 16 titulů pro dětské i dospělé čtenáře.

Na závěr připomínám, že knihovna je otevřena každé úterý a čtvrtek od 16:30 do 19:30. Aktuální zprávy o knihovně a knihách můžete sledovat na našich facebookových stránkách nebo na webu

knihovny <http://web.knihovnavn.cz/>

Těším se na Vaši návštěvu v knihovně a další rok plný společných setkání u dobrých knih.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

V neděli 9. března jsme v obřadní síni úřadu městyse přivítali do života nové občánky naší obce:

- rodiče Nelu a Richarda Dankovi s dcerou **Barborou**, Osvobození 174
 - rodiče Šárku Mrkvicovou a Lukáše Novotného se synem **Jonášem**, Brněnská 446
 - rodiče Annu a Radka Kosinovi se synem **Josefem**, Osvobození 681
 - rodiče Michaelu a Jana Ryšavé s dcerou **Julií**, Brněnská 410
- Rodičům blahopřejeme a děťátkům přejeme mnoho štěstí, zdraví, lásky a radosti.



Pozvánka – ukázka řezu

Zahradkáři Velké Němčice pořádají tradiční jarní ukázku řezu révy vinné a ovocných dřevin s odborným výkladem a informacemi o novinkách v ovocnářství.

Školení povede pan Ing. Zdeněk Bažant.

Akce se uskuteční v neděli 16. 3. v 9:30 hodin.

Sraz u SBĚRNÉHO DVORA Velké Němčice.

Hřejivé doplňky vhodné.

V případě zvláště nepříznivého počasí bude termín posunut o týden na 23.3. .

Všechny zájemce zve ZO ČZS Velké Němčice

Základní škola Velké Němčice, okres Břeclav,
příspěvková organizace

ZÁPIS DO BUDOUCÍ 1. TŘÍDY

se uskuteční ve středu 9. dubna 2025
v 15,30 hodin ve školní jídelně

- **podrobnější informace najdete na www.zsvelkenemcice.cz**
- **všechny dokumenty jsou také k dispozici a vyzvednutí v MŠ a ZŠ**
- **v případě nejasností neváhejte kontaktovat ředitelství ZŠ**